

Naujasis Darbo kodeksas: klausimai – atsakymai

1. DK 101 straipsnio 1 dalyje nustatyta, kad „su juridinio asmens vienasmeniu valdymo organu – fiziniu asmeniu (toliau – juridinio asmens vadovas), dirbančiu atlygintinai, privalo būti sudaryta darbo sutartis, išskyrus mažųjų bendrijų ir individualiųjų įmonių vadovus“. Jei akcinė bendrovė turi vienintelį akcininką, pasiskyrusį save direktoriumi, ar akcininkas darbo sutartį privalės sudaryti pats su savimi?

Taip, darbo sutartį akcininkas ir vadovas sudarys su pačiu savimi, t. y. darbdavį juridinį asmenį ir darbuotoją fizinį asmenį atstovaus tas pats asmuo.

2. DK 108 straipsnio 4 dalyje nurodyta, kad į Lietuvos Respublikos teritoriją komandiruotas valstybės, nepriklausančios Europos ekonominės erdvės valstybėms, darbdavio darbuotojas turi gauti leidimą Lietuvos Respublikos įstatymų nustatyta tvarka. Kokie teisės aktai reglamentuoja šį reikalavimą?

Komandiruoti trečiųjų šalių piliečiai atleidžiami nuo leidimo dirbti įsigijimo, jeigu yra nuolatiniai darbuotojai užsienio šalyje draudžiami socialiniu draudimu ir tarp įmonių yra sudaryta paslaugų teikimo sutartis. Komandiruotiems trečiųjų šalių piliečiams, atitinkantiems aukščiau nurodytus požymius išduodamos nacionalinės vizos. Priimančio komandiruotą darbuotoją darbdavys turi įsitikinti, ar darbuotojas yra atleidžiamas nuo pareigos įsigyti leidimą dirbti, t. y. priimančio darbdavys turėtų paprašyti dokumentų, pagrindžiančių darbuotojo įdarbinimo faktą (darbo sutarties), socialinio draudimo faktą (trečiosios šalies įstaigos išduotą pažymą, kuri patvirtina darbuotojo draudimą socialiniu draudimu toje šalyje), teisėto buvimo Lietuvos Respublikoje faktą (nacionalinė viza).

3. DK 110 straipsnio 1 dalies 7 punktą numato, kad mažoms įmonėms netaikomos DK nuostatos dėl darbuotojų teisės pasinaudoti visomis ar dalimi kasmetinių atostogų, t. y. tokie darbdaviai gali nesuteikti darbuotojui kasmetinių atostogų, jeigu darbo santykiai su darbuotoju trunka trumpiau negu vienus metus, tačiau turi išmokėti kompensaciją už nepanaudotas kasmetines atostogas. Jeigu darbo santykiai po pirmųjų darbo metų nenutrūksta, tai kasmetinėmis atostogomis darbuotojas galės pasinaudoti tik nuo antrųjų darbo metų?

Mažose įmonėse atostogos gali būti nesuteikiamos tik tuo atveju, jeigu darbo santykiai su darbuotoju trunka trumpiau negu vienerius metus (pvz., darbuotojas priimtas 6 mėnesių laikotarpiui). Tokiu atveju nutraukiant su minėtu darbuotoju darbo sutartį jam išmokama piniginė kompensacija už nepanaudotas atostogas. Jeigu dėl tam tikrų aplinkybių sutartis su darbuotoju yra pratęsiama ir trunka ilgiau, nei vienerius metus, atostogos suteikiamos įprasta tvarka.

**Rengė Valstybinės darbo inspekcijos
Asmenų aptarnavimo ir teisės taikymo skyrius**